

tää vertaista Vallinkosken maisemalle.

Ihastus täällä on hiljaisempi kuin Imatralla, niinkuin itse koskikin on hiljaisempi; jokainen nauttii yksikseen.

“Tässä ovat Kallaveden ja Piellisen, Saimaan ja satojen muiden... niin tässä ovat Savon ja Karjalan vesien laineet yhtyneet yhteiseksi Suomen lauluksi.”

Toinen lausunto kuvasi niitä harvastaan tulevia vaahtopäitä hyrskyjä:

“Niin tulee kuin lumppukuorimia.”

Sen vertailun lausuja oli lammasnahkaturkkinen talonpoika, joka luultavasti satoja kertoja oli nähnyt paikan ja jolta sen pyhyys oli ehtinyt kulua — vanha lumpunvetäjä näiltä tienoin.

Kaapro Jääskeläinen.



## Urakkatyöjärjestelmä

*Kapitalistinen kirous työläisille.*

Urakkatyöjärjestelmä lienee niin vanha kuin erotus rikkaan ja köyhän välillä. Mutta vasta kapitalismi sille on antanut yleisemmän luonteen, tehnyt sen siksi kiroukseksi työläisille, mikä se tänä päivänä heille on.

Harvat ne kaivannot ja tehtaot esim. Yhdysvalloissa ovat, joissa ei urakkatyöjärjestelmää jossakin muodossa tunnettaisi. Ja luonnollistahan se onkin, sillä jos mikään, niin se on edullinen kapitalismille. Se on työjärjestelmä joka saattaa työläiset työmaalla rajattomaan keskinäiseen kilpailuun ja heikentää heidän solidaarisuuttaan, jota ehdottomasti ennen kaikkea he omia etujaan valvoakseen tarvitsisivat. — Toiselta puolen katsottuna on se keino, jonka avulla puriste-

taan työläisestä ulos työvoima viimeiseen tippaan saakka, jotta kapitalistit voivat löytää työvoimansa myyjien tuottamiskyvyn, ylimmän rajan, jonka täyttämistä ne sitte ovat vaatimassa päivä-, tunti- ja viikkopalkkalaisiltaankin sikäli kuin se on mahdollista.

Yhdysvalloissa urakkatyöjärjestelmä kapitalismin nousemisen jälkeen lieneekin ollut suurimmassa määrässä käytännössä. Siihen ovat olleet vaikuttamassa monetkin seikat, mutta ennen kaikkea se, että tämän maan satumaisen nopea taloudellisen elämän kehitys vaati kaikkien tuotokkyisten työläisten tuottovoiman viimeiseen tippaan puristamista. Vaikkakin yhtämittaisesti vanhoista Europan maista virtasi

työväkeä, ei ollut tarvis huolehtia työvoiman kestävydestä, sillä sitä virtasi vuosi vuodelta yhä enempi. Käyttökuunottomiksi joutuneista ei huolehdittu, ne saivat palata sinne, mistä olivat tulleetkin. Työ, mikä oli suoritettava, esim. rautatien rakentaminen, täytyi tulla suoritetuksi pian. Sen vaati kapitalismin nousu.

Työvoiman viimeiseen tippaan ulos puristamiseksi työläisistä oli paras keino urakkatyöjärjestelmä. Se on ollutkin käytännössä näitä monia tämän maan merestä mereen (Atlantin meren rannasta Tyynen meren rantaan) kulkevia rautateitä rakennettaessa. Tuhannet nuoret, reippaat ja elinvoipaiset miehet noustuaan maihin Manhattan saarella tai Bostonin rannassa kuljetettiin suoraa päätä lännelle päin rakenteella oleville rautateille. Heille annettiin urakoita, joissa he, verraten tämän päivän palkkoihin, tienasivat hyvin. Mutta montakaan vuotta ei siellä voimakaskaan mies kestänyt. Kuluttuaan parhaimman työvoimansa, täytyi hänen joko rientää takasin kotimaahansa tai antautua lännen avaroilla maille maanviljelijäksi, karjankasvattajaksi t. m. s.

Samalla tavalla käytettiin työvoimaa muillakin aloilla. Vuorivälitys varsinkin antaisi aihetta kuvausten tekoon, kuinka parhaita työvoimaa sen palveluksessa suunnattomasti tuhlatiin, kuinka äärettömän suuret määrät ihmislihaa ja verta sen nousemisaika tällä mantereella vaati uhrikseen. Mutta sellais-

ten kuvausten rakentelemiseen ei tässä ole tarve ryhtyä; urakkatyöjärjestelmän kirous työläisiin nähden voidaan tämänpäiväsemilläkin asioilla todistaa.

Meille on siis nyt selvillä se, että silloin kun kapitalismi tahtoo imeä — ja se tahtoo aina — työläisestä hänen työssä ollessaan viimeiseenkin pisaraan saakka työvoiman, käyttää se useimmiten välikeinona urakkatyöjärjestelmää. Nyt on meidän katsottava, mitä urakkatyöjärjestelmä vaikuttaa työväkeen.

Me tiedämme, että urakkatyöjärjestelmä aiheuttaa työmaalla työläisten keskinäisen kilpailun ja heikentää heidän solidaarisuuttaan, tehden heidät ei ainoastaan kateellisiksi, vaan vieläpä vihamielisiksikin toisiaan kohtaan. Seuraus siitä on, että työnantajat — kapitalistit — saavat heitä kohdella miten ikinä haluavat. Keskenään kilpailevista työläisistä ei ole riittäjään vastaan kapinoimaan. He saattavat yksilöinä katkeroittua ja suuttua "paasin" ilkeämielisyydestä, mutta he eivät tiedä keinoa, miten sitä voitaisi taltuttaa. Yksilöllisen mitättömyytensä he tuntevat, mutta eivät näe apua työtoverissaan — yhteenliittymisessä hänen kanssaan. Tätä laista keskenään kilpailevaa työväkeä on äärettömän vaikea saada järjestyseen.

Kun urakkatyöjärjestelmä on keino, jonka avulla kapitalistit voivat pitää työläisiään kilpailussa ja toisilleen kateellisina ja vihamielisinä, niin on heidän myöskin sen avulla äärettömän hyvä kontrolloerata työpalkkoja

itselleen edullisesti, s. o. pitää ne mahdollisimman alhaalla. Niinpä ovatkin työpalkat lähes kaikilla niillä työmailla, joilla urakkatyöjärjestelmä on voimassa — ja jos työ varsinkin on vähemmän ammattitaitoa kysyvää, niin että sen tekijät eivät ole elähdytetyt ammattiyllpeydellä — hyvin alhaalla eli ainakin on huomattavissa niiden olevan laskeutumassa. Esim. otettakoon tässä keskivaltioiden raudankaivajat. Siihen aikaan, kun urakkatyöjärjestelmä rautakaivoksissa alkoi yleisemmin tulemaan voimaan, ansaitsivat raudankaivajat niissä hyvänpuoleisia palkkoja yleisesti. Mutta mitenka on nyt asianlaita? Harvat ne miehet, jotka sellaisissa kaivoksissa, joissa urakkatyöjärjestelmä on pitempiä aikaisesti ollut voimassa, ansaitsevat enää edes keskinkertaisakaan palkkaa. Mutta harvat eivät ole ne, joiden ansio kuukauden kestäneen kovan työskentelyn perästä sopeutuu "vellin kanssa vastakkain". Ja vielä löytyy sellaisiakin raudankaivajia, jotka kuukauden työskentelystä velkautuvat kompanialle. Sellaiset asiat kuitenkin tulevat hyvin harvoin julkisuuteen, sillä niitä pidetään häpeällisinä. Työläiset useasti ovat niin tuhmia sellaisilla seuduilla, joilla keskinäinen kilpailu työmaalla on suurin, että häpeävät kompaniain suurimpia vääryyksiä. He tavallisesti valhettelevat ansionsa suuremmaksi kuin se todellisuudessa on, yksinkertaisesti siitä syystä, etteivät halua tulla "lajskoiksi" ja "huonoiksi työmiehiksi" sanotuksi.

Lähes samassa asemassa raudankaivajain kanssa ovat kuparinkaivajat, järjestymättömillä seuduilla. Otettakoon esim. Kuparisaari. Se on Yhdysvaltain ja ehkäpä koko maailman valtavien kuparituotannon keskus. Siellä ovat miehet entisaikaan ansainneet hyvänpuoleisia palkkoja. Mutta hiljaisuudessa on siellä palkkataso verraten elantokustannusten nousuun laskeutunut. Se on johtunut siitä, että ylpeät Tornionjoki-laakson mainarit ovat siellä uskollisesti kilpailleet "kosejakkien", skotlantilaisten y. m. kanssa. Alinomia he ovat olleet kateellisia ja vihamielisiä toisilleen. Nyt ovat asiat siellä kehittyneet jo niin pitkälle, että ei ole enää vallan pieni se joukko noista ylpeistä kuparinkaivajista, jotka raatavat "vellin kanssa vastakkain." Jonkun harvan miehen annetaan siellä enää ansaita paremmin; niidenkin vaan siksi, että saadaan ne, jotka eivät tuskin leipäänsä ansaitse kovalla työnteolla, yhä hullummin yrittämään.

Uuden Englannin kutojien nykyinen asema myöskin osottaa, mihin urakkatyöjärjestelmä johtaa. Keskinkertainen palkka, minkä he viikkoa kohden ansaitsevat, on ehkä \$5.00—\$8.00. Se on tulos pitkäaikaisesta kilpailusta sanotulla alalla. Luonnollisestikin on kutojia, jotka vielä ansaitsevat paremmin, mutta niiden luku on niin pieni, että niitä ei käy lukuunottaminen puhuttaessa Uuden Englannin kutojista. Suurin enemmistö heistä on jo asemassa, joka näyttää synkältä, katselee sitä miltä puolelta ta-

hansa. Mutta siitä huolimatta näyttää heitä olevan vaikea järjestää. Yhä edelleen luottaa suurin enemmistö heistä yksilölliseen yritteliäisyyteen, huolimatta siitä, että heidän ansionsa vuosi vuodelta pienentyy.

Katselee mitä teollisuusalaa tahansa, jolla urakkatyöjärjestelmä on käytännössä, niin seurausena sen voimassa olosta ilmenee palkkojen alentuminen,

työväen yksilöllinen yritteliäisyys, keskinäisen solidaarisuuden puute j. n. e.

Urakkatyöjärjestelmä ei siis ole muu kuin kapitalistinen kirous työläisille.

Kaikilla teollisuuden aloilla siis järjestyneen työväen on taisteltava urakkatyöjärjestelmää vastaan, samalla kun se taistelee koko kapitalistista talousjärjestelmää vastaan.

Richard Pesola.



## Pala elämästä

Syksyllä, yhä kasvaneen työtömyyden vallitessa, silloin kuin vain harvoilla on tilaisuus olla työssä, astelee nokiselle tehtaalle päin Juhon ja Mattin.

Kumpikin heistä on jo useamman kerran käynyt kysymässä sieltä työtä, mutta turhaan. On sanottu vain: "Ei ole nyt! ... Ehken tuonnempana."

He saapuvat tehtaan portille, missä korkea lankkuaitaus ympäröi rakennuksia. Miehet seisotetaan ulkopuolelle, koska tunnetaan, että he eivät kuulu liikkeen työmiehiin. Heille sanotaan, että työnjohtaja hakee täältä ulkopuolelta, jos tarvitaan ...

No jo nyt on "helekatti" tuumii Juhon. Tuonkin ne keksivät viime lakon aikana, että nyt täytyy polvillaan rukoilla täällä ulkopuolella työhön pääsyä ...

Saapuu sitten portille korkea työnjohtajakin. Paikalla näyttää olevan paljon työhön pyrkijöitä. Matti astuu sivusta herra "käskijän" puheille: Eikö sitä olisi jo tänä aamuna työtä. Tehän käsitte viime kerralla tulla katsomaan ...

Ei, ainakaan tänään, kuuluu kylmä vastaus, kun pomo seisautumatta kävelee sivu. Mennessään nakkaa vaan sikarin pätkän suustaan ...

Synkkänä, hiljaisena ja toivotomilla ajatuksilla hajoaa joukko kukin tiellensä, kenties toisista paikoista saamaan samaa vastausta. Samoin Juhon ja Mattikin.

Minusta näyttää, ettei nöyryyskään enää auta, sanoi Juhon, katkaisten tavallisen äänettömyyden. Minä olen nyt koettamalla koettanut kaupata itseäni useam-